วารสารธรรมเพื่อชีวิต
JOURNAL OF DHAMMA FOR LIFE
ISSN: 2822-048X
https://soo8.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index

Original Research Article

DOI: 10.14456/jdl.2025.16

Change Management to Enhance the Effectiveness on Safety School of Mahajareon Schools Networking under Sakaeo Primary Educational Service Area Office 1

การบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษา ของโรงเรียนเครือข่ายมหาเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

Kesinee Chiwpreecha[1]*, Supranee Wongsangchan[2], Koranut Sakulkrit[3], Apiprai Doungnoi[4], & Phimol Chongvoranond[5]

เกสิณี ชิวปรีชา[1]*,สุปราณี วงษ์แสงจันทร์[2],กรณัฏฐ์ สกุลกฤติ[3], อภิปราย ดวงน้อย[4] และพิมล จงวรนนท์[5]

ARTICLE INFO

Name of Author & Corresponding Author: *

1. Kesinee Chiwpreecha
Graduate School Eastern Asia University, Thailand.
เกสิณี ชิวปรีชา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย
Emai: kesinee@eau.ac.th

2. Supranee Wongsangchan
Graduate School Eastern Asia University, Thailand.
สุปราณี วงษ์แสงจันทร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย
Email: supraneev@eau.ac.th

3. Koranut Sakulkrit
Graduate School Eastern Asia University, Thailand.
กรณัฏฐ์ สกุลกฤติ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย
Email: koranut@eau.ac.th

4. Apiprai Doungnoi
Graduate School Eastern Asia University, Thailand.
อภิปราย ดวงน้อย
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย
Email: apiprai@eau.ac.th

ABSTRACT

This research aims to study the current situation and guidelines for change management to enhance the effectiveness on safety school. The sample group consisted of 97 teachers, to collect data by the questionnaires with a 5-point Likert scale and interview 5 informants by semi- structure interviews. Data analysis was conducted using frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis. The research result was 1) The overall of current situation for change management to enhance the effectiveness on safety school at a high level. 2) The guidelines for change management to enhance the effectiveness on safety school (1) Strategic planning: SWOT analysis, formulate

5. Phimol Chongvoranond
พิมล จงวรนนท์
Graduate School Eastern Asia University, Thailand.
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย
Email: phimol@eau.ac.th
คำสำคัญ:
การบริหารการเปลี่ยนแปลง, มาตรการความปลอดภัย
Keywords:
Change Management, Safety School

Article history:
Received: 05/02/2025
Revised: 16/03/2025
Accepted: 25/04/2025
Available online: 02/04/2025

How to Cite:
Chiwpreecha, K., et al. (2025). Change Management to Enhance the Effectiveness on Safety School of Mahajareon Shcools Networking under Sakaeo Primary Educational Service Area Office 1. *Journal Dhamma for Life, 31*(2), 224-235 .

strategic plans, set goals and objectives, and develop safety systems and policies that are modern and relevant to current situations. (2) The school adheres to change management principles that emphasize participation. (3) Administrators develop leadership qualities, lead in complying with safety measures, promote a culture of safety in the school, and change management principles for effective organizational management.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ครู จำนวน 97 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสอบถามปลายเปิด การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยรวม มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษา มีดังนี้ (1) วางแผนกลยุทธ์ วิเคราะห์ SWOT จัดทำแผนกลยุทธ์ กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ พัฒนาระบบและนโยบายความปลอดภัยให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน (2) หลักการบริหารการเปลี่ยนแปลงที่เน้นการมีส่วนร่วม (3) ผู้บริหารพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและเป็นตัวอย่างที่ดีในการปฏิบัติตามมาตรการความปลอดภัย (4) ส่งเสริมวัฒนธรรมความปลอดภัยในสถานศึกษา และ (5) ยึดหลักการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อการบริหารองค์การที่มีประสิทธิภาพ

บทนำ

การสร้างความปลอดภัยในโรงเรียน เป็นมาตรการสำคัญของการจัดการศึกษา เพราะความปลอดภัยเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อคุณภาพและการเรียนรู้ของผู้เรียน เนื่องมาจากปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่เกิดจากความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีของโลกยุคศตวรรษที่ 21 เป็นพลวัตรที่กอให้เกิดความท้าทายในด้านการเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจและสังคมโลก อันเนื่องจากการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) ส่งผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบ ในด้านลบ พบปัญหาร้ายแรงมากมายที่เกิดจากภัยคุกคามที่มาจากการเลียนแบบในโลกโซเชี่ยล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดนโยบายให้สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงด้านภัยพิบัติเพื่อให้เกิดความเสียหาย น้อยที่สุด และนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ด้วยการบริหารจัดการตามมาตรการ 3 ป ได้แก ป้องกัน ปลูกฝง และปราบปราม ให้เกิดความปลอดภัยให้มากที่สุด และไม่ให้เกิดเหตุการณนั้นซ้ำอีก เพื่อสร้างความมั่นใจ และความเชื่อมั่นให้แกนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และประชาชนทั่วไป ในการที่จะได้เรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และเกิดความปลอดภัยอย่างมั่นคงและยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564: 4)

โรงเรียนเครือข่ายมหาเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ซึ่งมีจำนวนโรงเรียนในเครือข่าย จำนวน 9 แห่ง พบปัญหาความเสี่ยงและความไม่ปลอดภัย 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ77.78 ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีการวางแผนความปลอดภัยและใช้ภาวะผู้นำ โดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมดำเนินการตามนโยบาย และใช้หลักการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้แก้ไขจากสภาพปัญหาปัจจุบันไปสู่การการพัฒนาสถานศึกษาให้มีความปลอดภัยอย่างมีประสิทธิผลดีมากขึ้น การใช้หลักการบริหารการเปลี่ยนแปลง (Change Management) เพื่อปรับเปลี่ยนสภาพการปฏิบัติงานและปรับปรุงกระบวนการทำงาน ตามแผนที่วางไว้ โดยการนำระบบและวิธีการใหม่ๆ มาปฏิบัติ สนับสนุนให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมและสามารถปรับตัว ภายใต้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งภายในองค์การและภายนอกองค์การ ตลอดจนมีการประเมินประสิทธิภาพประสิทธิผลการปฏิบัติงานด้วย (วิลาวัลย์ อันมาก, 2556: 43)

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษา กรณีศึกษาเฉพาะโรงเรียนเครือข่ายมหาเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศและแนวทางการบริหารตามมาตรการความปลอดภัยที่เหมาะสมและเผยแพร่องค์ความรู้ทางการวิจัยเพื่อประโยชน์ในวงวิชาการทางการศึกษาต่อไป

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดในการวิจัย

1. แนวคิดการบริหารการเปลี่ยนแปลง (Change Management Concept)

การบริหารการเปลี่ยนแปลง (Change Management) หมายถึง กระบวนการวางแผน บริหาร และดำเนินการเพื่อเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง วัฒนธรรม กลยุทธ์ หรือกระบวนการภายในองค์กร เพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคปัจจุบัน ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงอาจเกิดจากแรงผลักภายใน (Internal Drivers) เช่น ความต้องการพัฒนาบุคลากร หรือแรงผลักภายนอก (External Drivers) เช่น เทคโนโลยี กฎหมาย หรือความต้องการของลูกค้า (Kotter, 2012)

หนึ่งในทฤษฎีสำคัญที่นิยมใช้ในการบริหารการเปลี่ยนแปลง คือ ทฤษฎี 8 ขั้นตอนของจอห์น พี. คอตเตอร์ (Kotter's 8-Step Change Model) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน ได้แก่ (1) สร้างความเร่งด่วน (Creating a sense of urgency) (2) สร้างกลุ่มผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Forming a powerful coalition) (3) สร้างวิสัยทัศน์เพื่อการเปลี่ยนแปลง (Creating a vision for change) (4) สื่อสารวิสัยทัศน์ (Communicating the vision) (5) ขจัดอุปสรรค (Empowering action) (6) สร้างชัยชนะในระยะสั้น (Generating short-term wins) (7) รวมชัยชนะและสร้างการเปลี่ยนแปลงต่อเนื่อง (Consolidating gains and producing more change) และ (8) สร้างวัฒนธรรมใหม่ให้คงอยู่ (Anchoring new approaches in the culture) (Kotter, 2012)

นอกจากนี้ ทฤษฎี Lewin's Change Management Model ของ Kurt Lewin ก็ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลาย ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ (1) การละลายพฤติกรรมเดิม (Unfreeze) เพื่อเตรียมความพร้อมของบุคลากร (2) การเปลี่ยนแปลง (Change) หรือการดำเนินการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรม และ (3) การทำให้พฤติกรรมใหม่คงที่ (Refreeze) เพื่อเสริมสร้างให้เกิดวัฒนธรรมใหม่ที่มั่นคง (Burnes, 2017) ทั้งนี้ การบริหารการเปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิภาพควรยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคลากร การสื่อสารอย่างโปร่งใส และการมีภาวะผู้นำที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่เน้นการปรับตัวขององค์กรอย่างต่อเนื่อง (Cameron & Green, 2020) การนำทฤษฎีดังกล่าวมาใช้ในการบริหารการเปลี่ยนแปลงขององค์กรการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ หรือองค์กรทางพุทธศาสนาในประเทศไทย ต้องคำนึงถึงบริบททางวัฒนธรรม ความเชื่อ และระบบโครงสร้างอำนาจ ซึ่งมีอิทธิพลต่อกระบวนการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ผู้นำการเปลี่ยนแปลงจำเป็นต้องมีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจ แก้ไขข้อขัดแย้ง และรักษาเสถียรภาพขององค์กรไปพร้อมกัน

แนวคิดมาตรการความปลอดภัย (Safety Measures Concept)

มาตรการความปลอดภัย (Safety Measures) คือ แนวทางการดำเนินงานหรือกลยุทธ์ที่องค์กรกำหนดขึ้นเพื่อป้องกันอุบัติภัย อันตราย หรือเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ที่อาจเกิดขึ้นกับชีวิต ทรัพย์สิน และระบบการทำงาน โดยมุ่งเน้นการป้องกันเชิงรุก การควบคุมความเสี่ยง และการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยภายในองค์กร (Reason, 2000) แนวคิดเกี่ยวกับมาตรการความปลอดภัยสามารถวิเคราะห์ได้จาก ทฤษฎีระบบป้องกันความล้มเหลวแบบชีสสวิส (Swiss Cheese Model) ของ James Reason ซึ่งเปรียบเทียบระบบความปลอดภัยในองค์กรเสมือนชีสสวิสที่มีรูพรุน (ช่องโหว่) อยู่ในแต่ละชั้นของการป้องกัน หากช่องโหว่เหล่านั้นเรียงตรงกันพอดี ก็อาจเกิดความล้มเหลวหรืออุบัติเหตุขึ้นได้ ดังนั้นการบริหารความปลอดภัยจึงต้องสร้าง "ชั้นป้องกัน" ที่หลากหลายและรัดกุมมากที่สุด (Reason, 2000)

แนวคิดลำดับชั้นของการควบคุมอันตราย (Hierarchy of Controls) ซึ่งพัฒนาโดย National Institute for Occupational Safety and Health (NIOSH) โดยจำแนกวิธีการควบคุมความเสี่ยงออกเป็น 5 ขั้น ได้แก่ (1) การกำจัด (Elimination) (2) การแทนที่ (Substitution) (3) การใช้วิศวกรรมควบคุม (Engineering Controls) (4) การควบคุมทางปฏิบัติ (Administrative Controls) และ (5) การใช้อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล (Personal Protective Equipment: PPE) ซึ่งการบริหารความปลอดภัยอย่างยั่งยืนควรใช้วิธีในลำดับสูงก่อน เนื่องจากมีประสิทธิภาพในการป้องกันมากกว่า (NIOSH, 2015)

แนวคิดด้านความปลอดภัยไม่เพียงจำกัดอยู่ในแวดวงอุตสาหกรรมหรือสถานประกอบการเท่านั้น แต่ยังขยายเข้าสู่บริบทของความปลอดภัยทางไซเบอร์ ความปลอดภัยทางการศึกษา ความปลอดภัยของข้อมูล และความปลอดภัยในชุมชน โดยเฉพาะในสังคมยุคดิจิทัลที่ภัยคุกคามมีรูปแบบซับซ้อนและแฝงตัวอยู่ในเทคโนโลยีที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ผู้นำหรือผู้บริหารจำเป็นต้องใช้หลักการบริหารความเสี่ยง (Risk Management) ควบคู่กับการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับ เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมความปลอดภัยที่ยั่งยืน (Hopkins, 2019) การนำมาตรการความปลอดภัยไปใช้ในองค์กรไทย โดยเฉพาะหน่วยงานด้านการศึกษา รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรพุทธศาสนา ควรพิจารณาทั้งบริบททางสังคม วัฒนธรรม และเจตจำนงเชิงจริยธรรม (Ethical Intentions) เพื่อให้เกิดการยอมรับปฏิบัติตาม และสามารถรักษาความปลอดภัยได้ทั้งในระดับปัจเจกและส่วนรวม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพสภาพการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษา ของโรงเรียนเครือข่ายมหาเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษา ของโรงเรียนเครือข่ายมหาเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

ระเบียบวิธีในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (**Population)** สำหรับการวิจัยนี้ คือ ครูโรงเรียนเครือข่ายมหาเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำนวน 130 คน

กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยได้แก่ ครูโรงเรียนเครือข่ายมหาเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำนวน 97 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ด้วยตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan **(**1970) แล้วสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ โดยใช้โรงเรียนเป็นชั้นภูมิ แล้วสุ่มตามสัดส่วน โดยสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยการจับสลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็น (questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (Likert, 1961:100)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือก่อนนำไปเก็บข้อมูล โดยตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามโดยผู้เชี่ยวชาญ (IOC : Index of item objective congruence) มีค่า IOC ระหว่าง 0.67 -1.00 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทำการทดลองใช้และวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ (Cronbach's alpha coefficient, 1990) ได้เท่ากับ 0.87 ซึ่งมีคุณภาพสามารถใช้เก็บข้อมูลได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์สภาพการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายด้าน

แปลผลค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2553: 99-100) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 แปลความหมายว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 แปลความหมายว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 แปลความหมายว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 แปลความหมายว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 แปลความหมายว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน

สภาพการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษา	$\overline{X}$	SD	แปลผล
1. ด้านการวางแผน	**3.98**	**0.54**	**มาก**
1.1 กำหนดนโยบายการดำเนินการตามมาตรการความปลอดภัยของสถานศึกษา	4.27	0.31	มาก
1.2 ประเมินปัจจัยเสี่ยงของสถานศึกษา ทั้งด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียนที่ปลอดภัย	4.09	0.53	มาก
1.3 กำหนด	4.11	0.43	มาก
1.4 จัดทำแผนสภาพแวดล้อมและพื้นที่ความปลอดภัยในสถานศึกษา	4.14	0.82	มาก
1.5 จัดโครงสร้างบริหารจัดการความปลอดภัยสถานศึกษาด้านจิตใจ สังคม สติปัญญา และความต้องการช่วยเหลือ	4.18	0.70	มาก
1.6 จัดระบบกำกับติดตามประเมินผลสารสนเทศ	3.13	0.47	ปานกลาง
2. ด้านการมีส่วนร่วม	**3.97**	**0.53**	**มาก**
2.1 คณะกรรมการความร่วมมือภาคีเครือข่ายและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านความปลอดภัยสถานศึกษาจัดระบบช่องทางการสื่อสารด้านความปลอดภัยสถานศึกษา	4.22	0.33	มาก
2.2 ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้นร่วมประเมินนักเรียนรายบุคคล ด้านร่างกาย จิตใจ สังคม สติปัญญา	4.38	0.56	มาก

2.3 ผู้บริหารสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง ชุมชน ในการให้ความช่วยเหลือจากเหตุที่ไม่ปลอดภัย	3.33	0.71	ปานกลาง
3. ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร	**4.59**	**0.52**	**มากที่สุด**
3.1 ผู้บริหารแสดงวิสัยทัศน์ในการป้องกันภัยในอนาคต	4.52	0.41	มากที่สุด
3.2 ผู้บริหารปลูกฝังให้ครูและนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภัยคุกคามและรู้เท่าทันภัยต่าง ๆ	4.64	0.52	มากที่สุด
3.3 ผู้บริหารเป็นผู้นำและในการป้องกันภัย สามารถช่วยเหลือ เยียวยา ฟื้นฟู จิตใจบุคคลผู้ประสบเหตุความไม่ปลอดภัย	4.61	0.64	มากที่สุด

2. แนวทางการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษา มีดังนี้

1) ด้านการวางแผน สถานศึกษาควรวางแผนกลยุทธ์ ดังนี้

1.1) วิเคราะห์ SWOT เพื่อวางแผนกลยุทธ์

1.2) ทำการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับมาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษา

1.3) จัดทำแผนกลยุทธ์ กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการเปลี่ยนแปลง

1.4) การสร้างความเข้าใจและการสื่อสารถึงความจำเป็นและประโยชน์ของการเปลี่ยนแปลงแก่ทุกคนที่เกี่ยวข้อง เช่น ครู นักเรียน ผู้ปกครอง

1.5) จัดการอบรมหรือสัมมนาเพื่อให้ความรู้และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการความปลอดภัยใหม่ๆ

1.6) มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรการความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ

1.7) ใช้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลมาปรับปรุงและพัฒนามาตรการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1.8) พัฒนาระบบและนโยบายความปลอดภัยให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

2) ด้านการมีส่วนร่วม สถานศึกษายึดหลักการบริหารการเปลี่ยนแปลงที่เน้นการมีส่วนร่วม

2.1) สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา

2.2) ส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการออกแบบและวางแผนมาตรการความปลอดภัย

2.3) รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากครูบุคลากรเพื่อปรับปรุงมาตรการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

3.1) พัฒนาภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลง

3.2) เป็นตัวอย่างที่ดีในการปฏิบัติตามมาตรการความปลอดภัย

3.3) ส่งเสริมวัฒนธรรมความปลอดภัยในสถานศึกษา

3.4) ยึดหลักการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อการบริหารองค์กรที่มีประสิทธิภาพ

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัย มีประเด็นอภิปรายดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า สภาพการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยรวม มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารตระหนักถึงความสำคัญด้านความปลอดภัยของนักเรียน ครุและบุคลากรในโรงเรียน จึงต้องนำนโยบายด้านความปลอดภัยในสถานศึกษาไปปฏิบัติตามมาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษาอย่างเคร่งครัด สอดคล้องกับงานวิจัยของธนัทธวัฒน์ วรวัชรบวรชัย (2567) ที่ได้ศึกษาการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียนมีความสำคัญสำหรับทุกคนในโรงเรียนเนื่องจากเป็นสถาบันที่ให้ความรู้สู่ความประสบ ความสำเร็จในชีวิตการศึกษาของนักเรียน รวมถึงความสุขในการทำงานของบุคลากรที่เป็นส่วนในการขับเคลื่อนองค์กรให้สำเร็จจากสถานการณ์ความรุนแรง ภัยพิบัติ สิ่งที่เป็นอันตรายทั้งต่อจิตใจ ชีวิต ทรัพย์สินที่เกิดขึ้นอย่างไม่คาดหมายสามารถมีผลกระทบต่อ บุคคลต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ซึ่งผู้บริหาร บุคลากร ครูต้องร่วมกันดำเนินงาน สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อความปลอดภัย การมีแนวทางการปฏิบัติความปลอดภัยในโรงเรียนให้เกิดขึ้นเพื่อทำให้เด็กนักเรียนเกิดความปลอดภัยสูงสุดอย่างเป็นรูปธรรม บุคลากรในโรงเรียน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงสามารถนำไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน ดังนั้น การบริหาร ความปลอดภัยในโรงเรียนจึงเป็นภารกิจหลักของโรงเรียนที่จะต้องมีนโยบายเพื่อรักษาความปลอดภัย ประกอบด้วย 1) หลักการบริหาร ความปลอดภัยในโรงเรียน ได้แก่ อาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดการภัยพิบัติในโรงเรียน และการลดความเสี่ยงจาก ภัยพิบัติ 2) การจัดขอบข่ายความปลอดภัยในโรงเรียน ได้แก่ ภัยจากความรุนแรงของมนุษย์ ภัยจากอุบัติเหตุ ภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ์ และภัยจากสุขภาวะทางกายและจิตใจ และ 3) การป้องกัน การปลูกฝัง และการปราบปรามการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน ได้แก่ การป้องกัน การปลูกฝัง และการปราบปราม สิ่งเหล่านี้จึงเป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติงานเมื่อเกิดสถานการณ์ที่ไม่คาดคิด และ แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภณัฐ วรคุณพินิจ (2567) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร พบว่า สภาพการดำเนินการจัดกรความปลอดภัยในสถานศึกษา โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของคนอื่น ๆ อีก เช่น สุพักตร เลยกลาง (2566) พบว่า การบริหารด่านความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และกนกอร อุ่นสถานนท์(2563) พบว่า การบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า มีข้อเสนอแนวทางการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษา ด้านการวางแผน ว่า สถานศึกษาควรวางแผนกลยุทธ์ โดยการวิเคราะห์ SWOT เพื่อวางแผนกลยุทธ์ ทำการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับมาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษา จัดทำแผนกลยุทธ์ กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการเปลี่ยนแปลง การสร้างความเข้าใจและการสื่อสารถึงความจำเป็นและประโยชน์ของการเปลี่ยนแปลงแก่ทุกคนที่เกี่ยวข้อง เช่น ครู นักเรียน ผู้ปกครอง จัดการอบรมหรือสัมมนาเพื่อให้ความรู้และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการความปลอดภัยใหม่ ๆ มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรการความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ ใช้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลมาปรับปรุงและพัฒนามาตรการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และพัฒนาระบบและนโยบายความปลอดภัยให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันอาจเป็นเพราะการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาจำเป็นต้องมีแนวทางที่ชัดเจนที่สามารถแก้ไขปัญหาได้ตามสถานการณ์ การวิเคราะห์ SWOT จะช่วยให้โรงเรียนกำหนดกลยุทธ์การบริหารตามสภาพที่เป็นจุดอ่อน และรักษาสภาพการบริหารที่มีประสิทธิภาพ การกำหนดแนวทางการบริหารความปลอดภัยของดรงเรียนทำให้โรงเรียนมีทิศทางการดำเนินการที่คล่องตัว สอดคล้องกับงานวิจัยของธนัทธวัฒน์ วรวัชรบวรชัย) 2567 ได้ศึกษาการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียนมีความสำคัญสำหรับทุกคนในโรงเรียนเนื่องจากเป็นสถาบันที่ให้ความรู้สู่ความประสบ ความสำเร็จในชีวิตการศึกษาของนักเรียน รวมถึงความสุขในการทำงานของบุคลากรที่เป็นส่วนในการขับเคลื่อนองค์กรให้สำเร็จจากสถานการณ์ความรุนแรง ภัยพิบัติ สิ่งที่เป็นอันตรายทั้งต่อจิตใจ ชีวิต ทรัพย์สินที่เกิดขึ้นอย่างไม่คาดหมายสามารถมีผลกระทบต่อ บุคคลต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ซึ่งผู้บริหาร บุคลากร ครูต้องร่วมกันดำเนินงาน สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อความปลอดภัยการมีแนวทางการปฏิบัติความปลอดภัยในโรงเรียนให้เกิดขึ้นเพื่อทำให้เด็กนักเรียนเกิดความปลอดภัยสูงสุดอย่างเป็นรูปธรรม บุคลากรในโรงเรียน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงสามารถนำไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน และยังสอดคล้องกับธีรยุทธ เมืองแมน ได้ศึกษา เรื่องการพัฒนาระบบการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โรงเรียนต้องการพัฒนาระบบการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สำหรับการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ คือการชี้แจง อธิบายวิธีการของระบบและนโยบาย ส่วนที่ 2 คือ เนื้อหา ได้แก่องค์ประกอบหลักของระบบการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา และแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามกรอบของระบบเพื่อการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา ส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จซึ่งพบว่าระบบการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาที่ค้นพบมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์มากต่อการนำไปใช้ในการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษ

สรุป

การวิจัยเรื่อง “การบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษา ของโรงเรียนเครือข่ายมหาเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษา และ 2) ศึกษาแนวทางการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการดำเนินงาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ครูจากโรงเรียนเครือข่ายมหาเจริญ จำนวน 97 คน ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนจากโรงเรียนที่เป็นชั้นภูมิ โดยใช้ตารางของ Krejcie และ Morganในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert scale) ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ (IOC = 0.67–1.00) และมีค่าความเชื่อมั่นจากการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach’s Alpha) เท่ากับ 0.87 ซึ่งอยู่ในระดับน่าเชื่อถือ

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแปลผลค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์

การวิจัยพบว่าสภาพการบริหารการเปลี่ยนแปลงโดยรวม อยู่ในระดับ “มาก” โดยจำแนกรายด้านได้ดังนี้ ด้าน การวางแผน มีระดับ “มาก” ($\bar{X}$ = 3.98, SD = 0.54) ด้าน การมีส่วนร่วม มีระดับ “มาก” ($\bar{X}$ = 3.97, SD = 0.53) ด้าน ภาวะผู้นำของผู้บริหาร มีระดับ “มากที่สุด” ($\bar{X}$ = 4.59, SD = 0.52) แนวทางการบริหารการเปลี่ยนแปลง แบ่งออกเป็น 3 ด้านหลัก ดังนี้ ด้านการวางแผน เน้นการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน การจัดทำแผนกลยุทธ์ การอบรมสร้างความเข้าใจ การประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ และการปรับปรุงมาตรการให้ทันสมัย ด้านการมีส่วนร่วมส่งเสริมให้บุคลากรทุกระดับมีส่วนร่วมในการออกแบบมาตรการ รับฟังความคิดเห็น และสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ด้านภาวะผู้นำ ผู้บริหารควรเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง โดยแสดงวิสัยทัศน์ เป็นตัวอย่างที่ดี และส่งเสริมวัฒนธรรมความปลอดภัยในสถานศึกษา ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การบริหารการเปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิภาพโดยเฉพาะในมิติของภาวะผู้นำ ส่งผลโดยตรงต่อการยกระดับมาตรการความปลอดภัยในโรงเรียนที่เน้นว่าความสำเร็จของการเปลี่ยนแปลงในองค์กรการศึกษาขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของบุคลากร และการจัดการที่เป็นระบบ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1) ผู้บริหารควรพัฒนาการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยการปรับปรุงด้านการวางแผนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยการปรับปรุงการวางแผนเกี่ยวกับการจัดโครงสร้างข้อมูลสารสนเทศความปลอดภัยสถานศึกษา การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของสถานศึกษา และการจัดทำระบบการกำกับติดตามประเมินผลแผนมาตรการความปลอดภัย

2) ผู้บริหารควรพัฒนาการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง ชุมชนในการให้ความช่วยเหลือจากเหตุที่ไม่ปลอดภัย และส่งเสริมให้ครูและผู้ปกครองร่วมมือจัดระบบคัดกรองและดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) โรงเรียนอาจทำการวิจัยการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในการการดำเนินงานตามมาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษา

2) หน่วยงานระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรศึกษาวิจัย ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานตามมาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยศึกษาเปรียบเทียบตามขนาดของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กนกอร อุ่นสถานนท์. (2563). การบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์),10* (2), 1-14.

ธนัทธวัฒน์ วรวัชรบวรชัย. (2567). การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล, 10* (1), 151-157.

ธีรยุทธ เมืองแมน. (2566). การพัฒนาระบบการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. *วารสารวิชาการรอยแก่นสาร, 8* (11), 251-265.

วิลาวัลย์ อันมาก. (2556). *การศึกษาการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2*. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ศุภณัฐ วรคุณพินิจ. (2567). การจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร. *วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์, 9* (1), 160-170.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). *คู่มือแนวทางปฏิบัติและมาตรการรักษาความปลอดภัย ของสถานศึกษาฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2564*,

Burnes, B. (2017). *Managing change (7th ed.).* Pearson Education.

Cameron, E., & Green, M. (2020). *Making sense of change management: A complete guide to the models, tools and techniques of organizational change (5th ed.).* Kogan Page.

Hopkins, A. (2019). *Organising for safety: How structure creates culture.* CCH Australia Limited.

Kotter, J. P. (2012). *Leading change.* Harvard Business Review Press.

Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). Determining sample size sor research activities. *Educational and Psychological Measurement, 30*(3), 607–610.

Likert, R. (1961). *New artterns of management*. McGraw-Hill.

National Institute for Occupational Safety and Health. (2015). *Hierarchy of controls. U.S. Department of Health and Human Services, Centers for Disease Control and Prevention.* https://www.cdc.gov/niosh/topics/hierarchy/

Reason, J. (2000). Human error: Models and management. BMJ, 320(7237), 768–770. https://doi.org/10.1136/bmj.320.7237.768